

Hr Toomas Sepa ekspertarvamus Tallinna Tehnikaülikooli III vahearuaude kohta

Märkus: Käesolevasse dokumenti on koondatud hr Toomas Sepa 31.01.2011 ekspertarvamus, mis algselt on eksperdi poolt lisatud TTÜ töö tulemuste tööfaili faili.

Kokkuvõtte teksti tehtud sisulistest märkustest:

Märkused koostöölepingu kohta:

1.1 Lepinguga määratakse pealinnapiirkonna kohaliku omavalitsuse üksuste- Harku valla, Jõelähtme valla, Kiili valla, Maardu linna, Rae valla, Saue valla, Saue linna, Saku valla, Tallinna linna, Viimsi valla ning Harjumaa Omavalitsuste Liidu ülesanded lepingu eesmärkide ja ülesannete elluviimiseks, finantseerimiseks ning koostöö jätkusuutlikkuse tagamiseks. (keeleliselt konarlik)

Kas selle lepinguga on hiljem võimalik teistel ühineda? Millistel tingimustel ja missuguses korras?

4.4 Eraldama Harjumaa Omavalitsuste Liidule käesolevas lepingus kokkulepitud korras vahendid Lepinguga ettenähtud õigusaktide koostamiseks, uuringute ja ekspertiiside tellimiseks ja projektide kaasfinantseerimiseks.

See on liiga abstraktne norm, võiks olla mingisugunegi mehhanism kirjeldatud, mis alustel need vahendid eraldatakse või siis vähemalt tuleks öelda, et vastavate tegevuste finantseerimiseks eraldatavate vahendite suurus lepatakse eraldi kokku osaliste vahel. Võiks ka lisada, et ühiselt taotletakse võimalusel ka täiendavaid vahendeid muudest allikatest nimetatud tööde tegemiseks.

5.3 Nõukogu esimehe ja aseesimehe nimetab Nõukogu ettepanekul Liidu juhatus.

Selle peaks valima ikkagi Nõukogu ise oma liikmete hulgast. Lisada võiks ka vastava mehhanismi, kuidas valimised läbi viiakse. (v.t näit. Tallinna põhimääruse vastavaid sätteid komisjoni esimehe valimise kohta).

5.4 Pooltel on õigus esitada küsimusi Nõukogule arutamiseks. Nõukogu koosolekud toimuvad vähemalt üks kord kvartalis. Koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt kaks kolmandikku Nõukogu liikmetest ja koosoleku toimumise ajast, kohast ning päevakorrast on liikmetele teatavaks tehtud vähemalt 4 päeva enne koosolekut. Nõukogu päevakorra koostab Nõukogu esimees või tema äraolekul aseesimees.

Kui soovitakse regulatsioonina sama korda, kui on volikogu jaoks kehtestatud KOKS-iga, peaks ka otsustama, kas materjalid peavad ka olema eelnevalt laiali saadetud.

5.6 Nõukogu kinnitab

See on eriti tundlik koht ja niisuguse otsustusmehhanismiga minnakse vastuollu KOKS-is fikseeritud omavalitsuste ainuõigusega oma haldusterritooriumil teatud küsimusi lõplikult otsustada! Keegi ei saa üle kinnitada volikogude otsuseid. Nõukogu rolliks võiks olla nende eelnõude eelnev kooskõlastamine, mis lähevad volikogudesse kinnitamiseks. See on küll keerulisem

ja aeganõudvam variant, kuid muud variandid ei ole ilma seadusi muutmata õiguslikult vettpidavad

6. Lepingu lõpetamine

6.1 Poolel on õigus Leping üles öelda koostöös osaleva valla või linna volikogu otsuse alusel.

See ongi selle konstruktsiooni kõige nõrgem koht. Iga linn või vald võib suvalisel ajal (väga erinevatel põhjustel – poliitilised, majanduslikud, inimestevahelised vastuolud vmt) lepingust taganeda. Peaks siiski selle võimaluse tegema keerulisemaks, näiteks rakendama kohustuslikku ajalist etteteatamist, mis oleks mõistlik (näiteks hiljemalt eelmise aasta 1.aprilliks) teistele osalistele oma tegevus vastavalt ümber korraldada.

Märkused pealinnapiirkonna koostööliidu seaduse kohta

§ 8 Liidu nõukogu moodustamine

(1) Liidu kollegiaalne otsustuskogu on nõukogu.

(2) Nõukogu liige ja asendusliige nimetatakse *Liikme* volikogu või volikogu mandaadiga valitsuse liikmete hulgast volikogu volituste tähtjaks. Liikme või tema asendusliikme volikogu liikme volituste lõppemisel tema volitused nõukogus lõppevad.

(3) Liikmed nimetavad nõukogusse 18 liiget ja 18 asendusliiget.

1) Tallinna linn nimetab 9 liiget ja 9 asendusliiget;

2) Harku vald, Jõelähtme vald, Kiili vald, Maardu linn, Rae vald, Saue vald, Saue linn, Saku vald ja Viimsi vald igaüks ühe liikme ja ühe asendusliikme.

(4) Liikme(te) ja asendusliikme(te) valimine toimub *Liikme* volikogu istungil ülesseatud kandidaatide seast ühes hääletusvoorus. Igal volikogu liikmel on üks, Tallinna linnavolikogu liikmel 5 häält (**see jääb arusaamatuks, miks peab olema 5 häält, kui volikogu valib enda hulgast?**). Valituks osutub enim hääli saanud kandidaat või enim hääli saanud kandidaadid. Kui kandidaatidele antud häälte arvu võrdsuse tõttu ei osutu kõik liikmed ja asendusliikmed valituks, heidetakse võrdselt hääli kogunud kandidaatide vahel liisku.

Siin võiks kohaldada sama mehhanismi nagu presidendi valimistele volikogu poolt esindajate valimisel.

(5) Nõukogu liikme nimetamise täpsem kord sätestatakse liidu põhikirjas.

Arvan, et oleks mõistlikum see siiski seaduses juba selgelt paika panna.

§ 9 Nõukogu ülesanded

Nõukogu:

1) Kinnitab liidu põhikirja ning teeb selles muudatusi;

2) Valib Nõukogu esimehe ja aseesimehe;

3) Valib Liidu juhatuse liikmed;

4) Kinnitab Nõukogu liikmete tasustamise tingimused ja korra;

Seda peaks tegema keegi teine, sest ise endale tasu määrata pole hea komme. Näiteks võiks olla seotud tunnitasuga ja palga miinimummääraga

§ 11 Liidu õigusaktid

Seda õigust ilmselt siiski ei saa anda, õigusloome ei saa olla volikogu tahtest üle. Vastasel korral tuleks kogu järelevalve korraldus ka läbi mõelda ja siia kirja panna.

§ 12 Nõukogu töökorraldus

(1) Nõukogu võtab otsused vastu poolthälte enamusega. Põhikirjari võetakse vastu ja selles tehakse muudatusi liikmete 2/3 häälteenamusega.

Põhikirja peaksid heaks kiitma kõik osalevad omavalitsused, selle kinnitamist ei saa ilmselt jätta Nõukogu otsustada.

§ 15 Liidu rahastamine

(1) Liidu ülesannete täitmist rahastatakse:

- 1) Liikmemaksudest ja liikmete eelarvetest tehtud muudest eraldistest;
- 2) Toetustest ja annetustest;
- 3) Liidu tegevusest saadavast tulust sh tasuliste teenuste tuludest;
- 4) Seaduses või seaduse alusel ettenähtud juhtudel riigieelarvelistest eraldistest;
- 5) Euroopa Liidu ja siseriiklikest fondidest.

(2) Liidu poolt osutatavate ühiste avalike teenuste kulude finantseerimisel arvestatakse teenuse osutamisel saadud tulusid, ühisteenusete mahtu Liikme haldusterritooriumil ja ühisteenusete kasutajate arvu iga Liikme haldusterritooriumil.

Osaliste kokkuleppel võidakse kulude jaotamisel lähtuda ka muudest kriteeriumitest, et tagada nende õiglane jagunemine osaliste vahel.

§ 16. Liidu eelarve

(1) Liidu eelarve kohta kohaldatakse sätteid, mida kohaliku omavalitsuse korralduse seadus sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve kohta arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

See säte jääb küll arusaamatuks. Tuleks kas täpsustada või loobuda sellest.

§ 19 Kontroll ja järelevalve

(1) Liidu juhatuse tegevust ja Nõukogu otsustuste täitmist kontrollib Nõukogu poolt moodustatud vähemalt 3 liikmeline revisjonikomisjon. Revisjonikomisjoni liikmed peavad olema nõukogu liikmed, välja arvatud lõikes 2 sätestatud tingimustel.

Minu arvates ei pea seda nõuet üldse sätestama, pigem leitagu sellealaseid teadmisi omavad isikud.

Märkused piirkondliku koostööliidu seaduse kohta

§ 6 Liidu täidetavad muud kohaliku omavalitsuse ülesanded

(1) Liit võib täita eelmises paragrahvis nimetatud ühiselt täidetavatele ülesannetele lisaks ka muid kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeid ja osutada ühiseid avalikke teenuseid, mille Liidu kaudu ühiselt täitmise on otsustanud Nõukogu.

Nõukogu ei tohiks omada ikkagi õigust otsustada volikogu eest, mis valdkonnas koostööd tehakse. On ilmselt võimalik, et riik kirjutab ette, mis valdkondades on niisugune koostöö kohustuslik. Muudes küsimustes saab aga teha koostööd üksnes siis, kui selleks on kõigi osalevate valdade ja linnade vastavate omavalitsusorganite (reeglina volikogude) vastavad nõusolekud.

Toomas Sepp
Tallinna linnasekretär
31.01.2011